

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ars Semper Gaudendi

Demonstrata Ex Sola Consideratione Divinae Providentiae Et Per
Adventuales Conciones

Sarasa, Alfonsus Antonius de

Antverpiae, 1664

§. VI. Exemplo Eulogii dicta confirmantur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13517

sustinuimus malorum miseriarumque memoriam. sua verò mala qui non curat, quomodo eum tangent aliena? Opulentus sanè fias, exarescere tibi citò senties pietatis viscera nec tam facile commoueri; & nisi magnà virtute exsuperes, breui fies immisericors, bonorumque operum sterilior ipso auro, quod sui cupiditate totum in se trahit animæ succum, sterilemque afflatu facit. An non id fateris ipse, eos qui possunt omnia, nihil velle; qui nihil possunt, velle omnia? Omnia iam vis, quia parùm potes; sed si multa posses, crede mihi nihil admodùm aut parùm velles benefacere. In auaritiam deflecteres vt plerique opulenti; in vitia delabereris & scelera, quæ quia diuites facile & sæpè impunè possunt exequi, facile volunt; periret diuitiarum nidore suffusa animi deuotio, omnisque pietatis sensus, subtraxisset denique fauores suos gratiasque tuis criminibus irritatus Deus, & sic tandem qui nunc in mediocri fortunâ aut etiam in tenui admodum, egregius es Dei pietatisque eultor, impius fuisses medias inter opes, & ex eorum numero quorum Deus venter est, quorum Deus aurum est.

Fateor inquis, vulgò sic fit; commune id est præcipitium. At verò me cum confidero, non video quò pacto sic possim in transuersum agi, & abripi; nimis enim altè imbibitum mihi est in quacumque fortunâ stare Deo subditum, eiusque agnoscere imperia cuius beneficio datur frui. Itane verò? hanc de te audes spem præsumere? Verùm detine paululum præproperam fiduciam, & exemplo sapere si vis, sape alieno: eadem sanè quæ tu de te, de Eulogio quodam existimabat Daniel eremita, vir sanctitate conspicuus, sed, quod non frustra adiicio, vir minime malus. Operæ pretium erit historiam rei pertexere, quam in Syllogo refert Paulus, vetus auctor Græcus, non græca fidei.

Declara-
tur exem-
plo Eulogy.

§. VI.

Exemplo Eulogy dicta confirmantur.

Eulogius
dū pauper,
sanctus &
munificus.

Inter Thebaidis sylvas & rupes versabatur Eulogius, operamque suam fingendis faxis lapicida elocabat. Conditione plebeius & pauper; nobilis animo & virtute, meritisque in cælo opulentus.

33.

Paul. Syl-
logi l. 3. c.
& apud
Causin.
Tract. 2.
Maxim. 5.

34.

opulentus. Dei cultum religionemque procurabat egregie, victu sobrius admodum, castus moribus, & præcipuâ quadam erga pauperes pietate. Domum enim ab opere diurno sub noctem redux, egenos vndique conquirebat, & eis quod laborando con-gesserat, magnâ sanè liberalitate pauper ipse cum pauperibus quasi æquo iure diuidebat. En vt vitæ sanctimonia, bonorum-que operum accuratio, non à statu diuitiisque, sed ab hominis animo dependeat.

35. Contigit fortè (fortunæ si locus detur) vt Eremicola quidam Daniel nomine, per deuia capeflens iter in Eulogium incideret; ab eoque, per summam beneuolentiam, noctem secum transactu-
rus, in humilem quam incolebat casam est deductus; ibi pro viri-
conditione, victu quidem paupere, sed omni humanitate con-
dito, liberalissimè est exceptus. Placuit admodum Danieli, Eu-
logij in re humili præcellsa virtus, & indoles inter rupes tam be-
nefica; indoluitque saxi versandis adhiberi tam munificas ma-
nus. Multis itaque per tres septimanas precibus Deum flagitat,
melio-rem vt Eulogio sortem det; gloriosum id futurum Numini,
& verò miseris egenisque vtile admodum, opes in tam benignas
manus congerere, è quibus tam facile ad egenos, quasi è fonte
riui, defluerent. Orat, instat Daniel. Interim calo vox delabi-
tur, abstineret sanè precibus, Eulogio benè esse pauperi; opes
ei nocituras postulari. Nihil hisce mouetur Daniel; antiquum
obtinere, efflictim rogat; de Eulogij virtute timendum esse nihil;
de eius constantiâ cauere se, vadem sese constituere, animam-
que se suam animæ Eulogij pignori opponere. Magna sanè hæc
temeritas, dedocendus est importunitatem suam Daniel, vir vt
iam videris minimè malus.

36. Quid sit: antra dum excavat Eulogius, scrutaturque educen-
dis saxi montium viscera, en tibi ingentem auri thesaurum, in
quem illabitur incautus, & fortunæ tantæ admodum antehac
securus. Subitò diues fit Eulogius, & quod videbatur incredi-
bile, subitò Eulogius esse desit, aliusque est à se. non iam pre-
ces solitas Deo fundere, non hospites conquirere, non stipem
erogare, non æs diuidere ei iam est animus: alias mente versat
curas; totus in auro est; & qui miris incedebat heri gaudiis, iam
tristij progreditur vultu, sollicitus vbi thesauros tam ingentes re-
condat, vbi demum eos expendat, vt fortunæ tam fauenti veli-
fictur

fleetur, plenaque expandat vela. Nimis angusta & squallida videbantur Thebaidis resqua, quam ut istic sortem suam possit extendere, aut etiam conditionem præteritam dissimulare, aut fortunam in auro repertam tegere, ne in propatulum veniat, & sibi inuito detracta, addicatur fisco.

*Ad subli-
miorē sta-
tū aspirat.*

Itaque conuulsatis prout res ferebat omnibus, procul à patriâ fugam meditatatur. Constantinopolim adit Imperij caput, ubi in tantâ nationum vndique confluentium colluie, humilitatem pristinam dissimulare, nouamque sibi sortem fingere, & effingere, pecunioso præsertim homini, non videbatur admodum difficile. Neque verò tam erat hebes animi, ut primo statim die sese prodar rusticis adhuc imbutum moribus: militaribus prius, aulicisque quæ nobilem virum decent exercitiis, sese informandum tradit; & ut erat ingenio acri & ad pereipiendum facili, breui rusticitatem omnem exiit; diceres aulæ natum. Itaque iam totus alius in aulæ sese immittit pelagus, nescio quos natales fingit, inde ab extremis Thebaidos fortè deductos montibus; præferat optimatum amicitiam, & tum muneribus collatis, tum conuiuiorum, vestiumque splendore, tum clientum & seruorum copiâ, tum cultis castigatisque moribus, tantam in totâ aulâ gratiam (quid enim aurum non potest?) ut per plures euectus honorum militiæque gradus, tandem Prætorianis militibus, corporisque sui custodiæ à Iustino seniore Imperatore fuerit præfectus.

*Eulogius
peruersus.*

Hic enim uero Eulogius vento fortunæ fruitor, omnium iam securus. Totus est in deliciis, sed & in sceleribus totus: quid cælum ferat, quid Deus exigat prorsus immemor: eò fertur quò præcipitem rapit libido; Dei honestique contemptus par.

*Christus
ipse offensus.*

Horum interim inscius, intempestiue olim Eulogio beneuolus Daniel, intentus orationi ut solet, visu perterrefit horresco. Christum, plures inter Angelos instrumentis terrorem spirantibus armatos, conspicit: oculoque ad seueritatem composito & in Daniele intento, corpus ei quoddam ostentat, medias inter rosas voluptatibus exesum prorsusque dissolutum; illudque Danieli seuerus ingeminat: Hæcine est cura quam de fratris salute æternâ gessisti? huccine tua tandem recidère studia? Mox ad Angelos iustitiæ executores conuersus, Ite inquit, vadem agredimini illico, nec ei parcite qui se pignori obtulit temerarius. Obstupuit ad hæc Daniel, errorisque sui tandem pœnitens, agnoscit

noscit hoc portento Eulogium designari, cuius infaustam sceleratamque vitam Constantinopoli actam, eiusque presentem statum Deo manifestante exactè intelligit. Nescit primò quo se vertat obstupefactus Eremita; denique ad Iudicis irati supplex pedes, procrastinationem iam iam in Eulogium serendæ sententiæ impetrat, donec quod sui est muneris paragat, Eulogiumque coram de criminibus moneat & verò etiam reprehendat.

40. Nec mora, Constantinopolim confestim pergit Daniel; Eulogium reperit; sed ita rebus in aulâ agendis, clientumque salutationibus impeditum, vt mensẽ integrum lacernoso Eremitæ ad salutandum Eulogium aditus non patuerit. Penetrauit tandem, & clam arbitris, diuini honoris accensus æstu, liberâ voce hominem aggreditur imperterritus; primò ei præteritæ fortunæ memoriam repræsentat, natales humiles, malleum trullamque in os obiicit, ac insignem deinde intolerandamque pro tot acceptis à Deo beneficiis ingratitude non sine stomacho exprobat. Excanduit enimvero Eulogius vt sese natalesque suos cognosci sensit: veritusque ne quod tanto studio tam diu texerat, hoc auctore veniret in propatulum, iratâ voce seruos conclamat: accurrunt illi: stomachatur Eulogius, & ecquid insanum ceritumque caput in conclaue intromiserint, pallidus iræque non satis capax, exclamat. Inuolatur ad has voces in Danielem vndique, & vi multâ protractum, baculis crudelem in modum excipiunt, semianimemque & sanguine vndique profusum, è domo tandem vi multâ expellunt.

Admonitione spernit.

41. Quid nunc agat spe sua frustratus Daniel? nihil prodesse monita cum videt, ad orandum rursus conuertitur; illudque tandem multâ cum prece lachrymisque orat, ad pristinam conditionem, humilemque statum redigi vt possit is, cuius prosperam sortem incautis precibus impetrarat. Agnoscis tandem Daniel temeritatem tuam? agnoscis tandem, fortunam mutare mores? agnoscit enimvero, & qui precibus malum procurauerat, precibus etiam petit medicinam. Orat denique & exorat. En fortunæ alteram sortem.

42. Moritur Iustinus Imperator. Iustinianus in imperio successor, aulæ suos sibi que notos clientes vt præficiat, Eulogium exauctorat. Hæc prima fortis cadentis vicissitudo. Interim fit vt

Eulogius fortunâ deiectus.

R r 2

Hypatius

Hypatius & Pompeius Anastasij ante Iustinum imperantis nepotes, nescio quò iure Imperium ambirent. Iustiniano vim & arma inferunt; turbatur plebs, plurimâque cæde totâ vrbe deceratur. Rebellium partes, iniuriæ sibi factæ indolens Eulogius sequitur; tandem Hypatius Pompeiusque effuso iam triginta milium pro partibus hinc & hinc stantium sanguine, in vincula abripiuntur, & in eos decreta mortis sententia, totam penitus coniurationem dissipauit. Eulogius sceleris sibi conscius, fugâ vitæ consuluit, desertis quotquot in vrbe possidebat opibus: iisque in fiscum conscriptis, cum nihil prorsus superesset, quo miseram vitam sustentaret, ecce tibi iam denuo factus est Eulogius: latebrasque vitæ suæ non satis securus tutas quærens, pristina repetit fugitiuus antra, & in veteres dilapsus latomias, veteres etiam sed non sine summo animi mœrore artes repetit.

Ad paupertatem redit & ad virtutem pristinam.

Hic eum insudantem vili operæ cum conuenisset Daniel, reuidens illico, Ecquid hocce rei est inquit? Tune es Eulogius? quid tibi cum faxis, quid tibi cum malleo, fortunæ fabricator egregie? An forte qui Regem egisti Constantinopolitanâ in scenâ Icenicum, mutatis repente vestibibus comicum acturus Daum, in orchestram iam prodis, vt populo risum facias? Erubuit ad isthæ dicta Eulogius, & verò etiam, altum ingemuit; fatetur impudentiam, ingratitude non dissimulat, deprecatur pœnam culpæ, quam agnoscit. Rogat, Deum vt pro se exoret Daniel, non vt aulæ fortuna reddatur, sed vt laboris tam duri, operæque tam amaræ aliquod saltem detur leuamentum. Risit ad hæc Daniel, numquam Eulogio benignior, quam cum fuit immisericors. Vade inquit, & quod es, hoc certè sis. Dura paupertas necessaria tibi est, vt bene fit tibi: ne quæso decipiamur bis; sapiamus saltem propria possit tot mala, quæ vnicum hoc habent boni, sapere quod cautos doceant. Hic tuus est status, hæc tibi ad virtutem via, hæc tantum tibi & non aliâ cælum patet. Acquieuit Eulogius & sic sapuit.

Virtutes quas status tuus exigit exerce.

Videris tandem Auditores, optimam fortunam, pessimam hominibus n. etem ingerere; imo ingenerare? Plurima bona præstare posses, inquis, si opibus aflueres; posses quidem sed non præstares. Eulogius mihi iam testis est. Et verò an ea iam facis omnia, facere quæ posses bona? Certè patienter ferre iam posses paupertatem tuam: cur igitur quam potes patientiæ virtutem non exerceas?

ercēs? submissionem animi (en alterum virtutis exercitium) in humili constitutus sorte, emolumento sanè maximo potes exercere; cur tamen adeo turgidus es & superbus? Benevolentiam, humanitatem, gratitudinem exhibere potes benefactoribus tuis; cur tamen tam inurbanus es, agrestis, ingratus, asper & inconditus, linguâ procax, lentus manu, animo ferox & rusticus? si talis iam sis, pauper cum sis; Deus bone in quantam cum diuitiis insolentiam non assurgeres? quàm parum tibi attenderes immemor tui?

45. Misericordiæ opera exhibiturum te inclamas quæ Deus modo à te non exigit; & illa nequidem præstares opulentus, & opulentia interim vitia congereres. Neque misericors esses; neque tamen avarus, immodestus, tumidus, impudicus, superbus & impudens esse desineres, crescerent cum opibus scelera. Iam verò charitatis opera cum à te minimè requirat Deus, submissionis certè, humanitatis, benevolentia, tolerantia à te opera expectat. Hæc præsta bonorum operum si sis cupidus, quæ tum bona sunt, cum conditioni tuæ exæquantur. Age tandem gratias benefactori tuo quantum potes maximas; & dic *da quod vis, & quantum vis*. Crede mihi bene tibi admensus est Deus, nec assuetuo drachma deest vnica. Paulo plus adiectum, haud paulo plus fuisset mali. Lætus itaque pane tuo vescere quantumuis arido, & vt lætus comedas, illud intra dentes obmurmura tibi ipsi, *Dominus dedit*. Quod si verò etiam panis tam aridi & brevis, pars aliqua deperdatur, rursus dic, *Dominus abstulit*; & quidem is Dominus qui omnia dat & aufert *in pondere & mensurâ*.